

Sygn. akt I Ca 330/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie: SSO Antoni Smus

SSR (del.) Robert Pabin

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2017 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Zakładu (...)w Ł. z siedzibą
w Z.

z udziałem D. S. i W. S.

o wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej (...)

na skutek apelacji wniesionych przez uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 7 kwietnia 2017 roku, sygn. akt Dz. Kw. 700/17 i Dz. Kw. 701/17

postanawia:

oddalić obie apelacje.

Sygn. akt I Ca 330/17

UZASADNIENIE

W dniu 07 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Łasku w sprawie Dz.Kw. 700/17, Dz. Kw. 701/17 oraz Kw Nr (...) z wniosku Zakładu (...)w Ł. z siedzibą w Z. z udziałem D. S. i W. S. o wpis hipoteki przymusowej na skutek skarg D. S. i W. S. na wpis referendarza sądowego z dnia 16 stycznia 2017 roku za numerem Dz KW(...) postanowił utrzymać w mocy zaskarżony wpis.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach faktycznych, których istotne elementy przedstawiały się następująco:

Księga wieczysta KW nr (...) prowadzona jest dla nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o numerze (...) położoną w gminie W. woj. (...). W księdze wieczystej ujawnieniu są jako współwłaściciele nieruchomości D. S. i W. S. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej.

W dniu 06 grudnia 2016 roku za numerem (...) wpłynął do Sądu Rejonowego w Łasku wniosek Zakładu (...)w Ł. o wpis w dziale IV księgi wieczystej KW NR (...) hipoteki przymusowej w kwocie 357.658,94 złotych na rzecz wnioskodawcy. Do wniosku dołączono kopie decyzji ZUS z dnia 15 marca 2016 roku oraz z dnia 18 kwietnia 2016 roku z których

wynika, że W. S. jest dłużnikiem ZUS. Wnioskodawca nadto załączył potwierdzenie doręczenia wskazanej decyzji W. S. w dniu 15 marca 2016 roku oraz żonie dłużnika D. S. w dniu 21 kwietnia 2016 roku.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że podstawą wpisów w księdze wieczystej są odpowiednie dokumenty określone w przepisach ustawy o księgach wieczystych i hipotece a także w innych ustawach. Zgodnie zaś z treścią art. 110 pkt. 3 ustawy z dnia 06 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece hipotekę przymusową można uzyskać na podstawie decyzji administracyjnej, gdy przepisy tak stanowią, przy czym decyzja nie zawsze musi być ostateczna. Dalsze rozważania Sądu Rejonowego dotyczące obowiązującego art. 26 ust 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych pozwoliły na przyjęcie przez Sąd że podstawą ustanowienia hipoteki przymusowej jest doręczona decyzja o określeniu wysokości należności z tytułu składek, o odpowiedzialności osoby trzeciej lub odpowiedzialności następcy prawnego. Sąd wskazał, że przepis ten nie określa podmiotu, któremu należy decyzję doręczyć a poprzez zastosowanie art. 40 § 1 k.p.c. w zw. art. 28 k.p.a. decyzja winna była być doręczona stronie postępowania oraz osobie mającej interes prawny tj. dłużnikowi i jego małżonkowi. Konstatację tę Sąd Rejonowy wywiódł na podstawie powołanych przez siebie przepisów oraz stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie IV CSK 133/15 oraz w uchwale podjętej w składzie siedmiu sędziów w dniu 10 października 2014 roku w sprawie III CZP 28/14.

Sąd Rejonowy przyjął, że choć pierwszej z wydanych wobec dłużnika decyzji (z dnia 15 marca 2016 roku) nie doręczono jego małżonce to tę drugą (z dnia 18 kwietnia 2016 roku) – która odnosi się do tych samych, zobowiązań doręczono D. S. w dniu 21 kwietnia 2016 roku listem poleconym do jej rąk. Wobec powyższego, przy przyjęciu przez Sąd Rejonowy, że skoro podstawą uzyskania wpisu może być sama decyzja, bez znaczenia pozostaje fakt, iż D. S. nie doręczono wydanej wcześniej bo w dniu 15 marca 2016 roku decyzji w tym przedmiocie. W oparciu o takie ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sąd na zasadzie art. 518¹ § 3 k.p.c. wydał zaskarżone orzeczenie.

Powyższe postanowienie odrębnymi apelacjami zaskarżyli uczestnicy postępowania D. S. i W. S.. Uczestnicy zakwestionowali rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego sprowadzające się do utrzymania mocy wpisu dokonanego na podstawie decyzji ZUS nedoręczonych obojgu małżonkom tj. naruszenia normy prawa materialnego art. 26 ust 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Nadto skarżący wskazali, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18 kwietnia 2017 roku wydał decyzję w sprawie uprzednio rozstrzygniętej decyzją z dnia 15 marca 2016 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje są bezzasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne oraz dokonał właściwych rozważań prawnych, które Sąd odwoławczy przyjmuje za własne i podziela wyprowadzone na ich podstawie wnioski, z ich uzupełnieniem wskazanym poniżej.

Wbrew zarzutom apelujących Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy prawa materialnego art. 26 ust 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych i zasadnie utrzymał w mocy wpis referendarza sądowego z dnia 16 stycznia 2017 roku. Bezspornie, co wynika z utrwalonej linii orzeczniczej i wywodów poczynionych przez Sąd Rejonowy, podstawą wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka może być decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca wysokość należności z tytułu składek doręczona obojgu małżonkom. Powyższego nie kwestionowali uczestnicy postępowania wywodząc jedynie, iż w przypadku tak dłużnika jak i jego małżonki doręczono dwie odmienne decyzje (dłużnikowi: w sprawie RWA: (...) z dnia 15 marca 2016 roku zaś jego małżonkowi: w sprawie RWA: (...) z dnia 28 kwietnia 2016 roku) co miało uzasadniać ich stanowisko procesowe. W tym zakresie Sąd Rejonowy zważył, iż decyzje te stanowią de facto decyzje odnoszące się do tych samych zobowiązań. Dogłębna zaś analiza tych decyzji wskazuje, że pierwsza z nich dotyczy zaległości W. S. z tytułu:

- a. składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2014 roku do grudnia 2015 roku na kwotę 223.481,34 złotych;
- b. składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od września 2014 roku do grudnia 2015 roku na kwotę 80.286,85 złotych;
- c. składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od października 2014 roku do grudnia 2015 roku na kwotę 20.133,45 złotych.

Druga natomiast dotyczy zaległości dłużnika z tytułu:

- a. składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2014 roku do grudnia 2015 roku na kwotę 222.613,83 złotych;
- b. składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od października 2014 roku do grudnia 2015 roku na kwotę 76.480,36 złotych;
- c. składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od października 2014 roku do grudnia 2015 roku na kwotę 20.133,45 złotych.

Różnice w określeniu zobowiązań dłużnika wynikają z pomniejszenia salda długu w okresie jaki upłynął pomiędzy wydanymi wobec niego decyzjami, przy czym źródło owych zobowiązań jest tożsame w przypadku obu decyzji, które obejmują swoim zakresem tożsamy czasookres (w przypadku tej drugiej węższy z uwagi na zmniejszenie długu).

Odnosząc się do meritum rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy w ślad za Sądem Rejonowym zważył, że przewidziane w art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) wymaganie doręczenia decyzji stanowiącej podstawę wpisu hipoteki przymusowej, obejmuje doręczenie jej także małżonkowi dłużnika. W tym zakresie Sąd odwoławczy, dzieląc i przyjmując za własne najnowsze rozważania Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 16 września 2016 roku w sprawie IV CSK 781/15 na kanwie sprawy o niemal tożsamym stanie faktycznym i prawnym (system informacji prawnej Legalis nr 1522329) wskazuje, iż brak jest podstawy normatywnej dla wymagania przedstawienia tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko obojgu małżonkom albo decyzji stwierdzającej w sentencji odpowiedzialność współmałżonka osoby zobowiązanej. W przypadku zaś decyzji stanowiących podstawę dokonania wpisu hipoteki przymusowej zakres kwotowy i przedmiotowy zobowiązania wskazanego w decyzji doręczonej małżonkowi wprawdzie nie musi być tożsamy, ale powinien pokrywać przynajmniej z częścią zobowiązania określonego w decyzji skierowanej przeciwko i doręczonej dłużnikowi. Zabezpieczona hipotecznie wierzytelność, wynikająca z określonego stosunku prawnego, musi być bowiem oznaczona jednoznacznie nie tylko co do sumy pieniężnej ale i podstawy.

W realiach sprawy niniejszej właśnie z taką sytuacją mamy do czynienia albowiem małżonek dłużnika poprzez doręczenie mu drugiej decyzji był zawiadomiony o stanie faktycznym dotyczącym dłużnika. Wskazane w niej zobowiązanie w przeważającej części pokrywało się ze zobowiązaniem określonym w decyzji doręczonej dłużnikowi. Nadto, co wynika z uzasadnienia doręczonej małżonkowi dłużnika decyzji Zakład (...) informował D. S. o tym, że stanowi ona podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Mimo pouczenia o środkach zaskarżenia doręczonych dłużnikowi i jego małżonkowi decyzji nie skorzystali oni z przysługujących im praw.

Konstatując decyzje doręczone stronie – W. S. i osobie mającej interes prawny – D. S. nie są decyzjami różniącymi się od siebie w zakresie przedmiotu zobowiązania, i jego podstawy. Skoro tak, to uwzględniając najnowsze stanowisko Sądu Najwyższego w kształcie powyżej przytoczonym, brak było podstaw by uchylić lub zmienić zaskarżone orzeczenie.

W przedmiocie zaś argumentacji podnoszonej przez skarżących jakoby, jedna z decyzji dotknięta była wadą nieważności, wskazać należy, że wbrew oczekiwaniom skarżących - decyzje o określeniu wysokości należności z tytułu

składek osoby zobowiązanej nie są decyzjami o jakich mowa w art. 156 § 1 pkt. 3 k.p.a. tj. nie są decyzjami ostatecznymi. Skoro tak to ponowne rozstrzygnięcie w kwestii określenia wysokości należności osoby zobowiązanej jest dopuszczalne, szczególnie, że jak w analizowanej sprawie, kwestia salda zadłużenia zobowiązanego ma charakter dynamiczny. Co zaś, wynika z wywodów poczynionych powyżej nieostateczna decyzja bezsprzecznie może stanowić podstawę właściwego wpisu w księdze wieczystej. Postulowane zaś przez skarżących uznanie jednej z decyzji za nieważną nie mogło nastąpić w toku sprawy niniejszej albowiem Sąd odwoławczy nie jest właściwy do wydania tego rodzaju rozstrzygnięcia – jest nim natomiast organ o jakim mowa m.in. w art. 157 k.p.a.

Mając powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 Kpc orzekł jak w sentencji postanowienia.